

Kurdistan Regional Government
Ministry of Education
D.B. of Curriculum & Printings

حکومتا هەرێما کوردستانی - عێراق
وهزارهتا پهروهردی
پێقه بهریا گشتی یا پرۆگرام و چاپه مه نییا

پهروهردیای ئیسلامی بو پۆله دووی بنه رته

دانانا

عبدالجبار محمد شریف
محسن جمال احمد البرزنجی

عبدالله عبدالرحمن عبدالله
خواجه طه شاهین

وهرگیژان ژ عه ره بی بو کرمانجیا ژوری
ئیسماعیل تاها شاهین

لیژنرینا زانستی

ابو بکر علی کاروانی

د. بشیر خلیل توفیق

۱۴۳۷ مشهختی

۲۰۱۶ زایینی

۲۷۱۶ کوردی

چاپا دووی

سہرپہرشتی زانستی یی چاپی: خواجہ طہ شاہین - حسن محمد شریف طیب
سہرپہرشتی ہونہری یی چاپی: عثمان پیرداود کواز - سعد محمد شریف صالح
تایپکرن: ئیسماعیل تاہا شاہین
دیزاین و بہرگ و نامادہ کرنا وینہیان: عادل زرار آمین
جیبہ جیکرنا بزارہ کرنا ہونہری: عدنان أحمد خالد

ب نائی خودایی مهن و دلوقان

پیشگوتن

سوپاس بۆ خودایی ههمی جیهانی، و سلاڤ ل سهروهی پیغمبهران، موحه ممد و هه قال و هوگرین وی ههتا پوژا دووماهیئ.

وهزارهتا پهروهردا هه ریمما کوردستانی دهرهفت و دهلیقهیهکا باش بهردهست کر، بۆ خزمهتا قوتابیان؛ پاشه پوژا ملهت و وهلاتی، دهمی ئهم د بهر دانانا کتیبیا (پهروهردا ئیسلامی) پرا کرین، بۆ قوناغا بنه پرهت. مهوهک لیژنه وهسا باش دیت، کو ئهف پرۆگرامه، کۆمهکا دهقین قورئانی و فهرمۆدهییئ پیغمبهری (سلاڤ لی بن) و هندهک بابتهین باوهری و په رستان (عیبادهتان) ب خوهفه بگرت. مه ژ بهری خوهفه و ژ بۆ هنگاقتنا فی ئارمانجی، نهمازه د راقه کرنا دهقین قورئانیدا، و ل دیف شیانا خوه، پیکا پوئکرئی، دا بهر خوه، و جهین مهزناتی و سهرفرازییا ئیسلامی دانه دیارکرن، و نیشادانین پایه بلندیئ ئیسلامی ب ژین و ژیارا قوتابیقه گریدان.

ئهفه چهندهکا کیمه ژ ئه رکی مه، بهرانبهری کوپین مه یین قوتابی، زهلامین پاشه پوژئی، و هندی برابین ماموستا و سهیدانه، ئه و چیتر ئه رکی خوه دزانن و بۆ ئه نجامدانا کاری خوه ژ مه پتر درشتن. وان باوهرییهکا موکوم ب وان ههمی وانیهان ههیه، ئه وین ب ئاوایهکی بابتهکی و زانستی و دووری زیده ب سهرفه کرن و ژ قامدهرئیکستنئ ژ بهری وانقه دئینه دان و ئه و ب خوهژی ل بهر پونا هییا سه ربوورا خوه یا گهلهک سالان، پتر پشتا خوه ب وان دان و ستاندن و چالاکیین ب سانه هی، گریددن، ئه وین ل بار و گونجایی د گهل راستیا هس و دهروونی قوتابیان و فی واری تیدا دژین.

ههروهسا پیدقیه ماموستاییئ مه، د راستا قوتابیاندانا خوه ژ کارئینانا ههمی رهنگین توند و تیژی و دژوارییی دوو بیخن، چونکو قوتابی د فی قوناغیدا مرۆقهکی ههست تیژ و نازکه، و ئارمانجا مه یا سه رهکی ئه وه، ئه و یه که یین فی کتیبی ب ئاوایهکی باش وه رگرت، و ههست ب هه بوونا خوه بکهت، و پی ب هوستایی فیری دان و ستاندن و گهنگه شهیا ئافاکه ر ببت و ببت هه ندامه کی کارلیکه ر و مفاگه هین بۆ ملهت و وهلاتی خوه و ههمی مرۆقاتییی ب ئاوایهکی گشتی، و موسلمانان ب ئاوایهکی تایبهت..

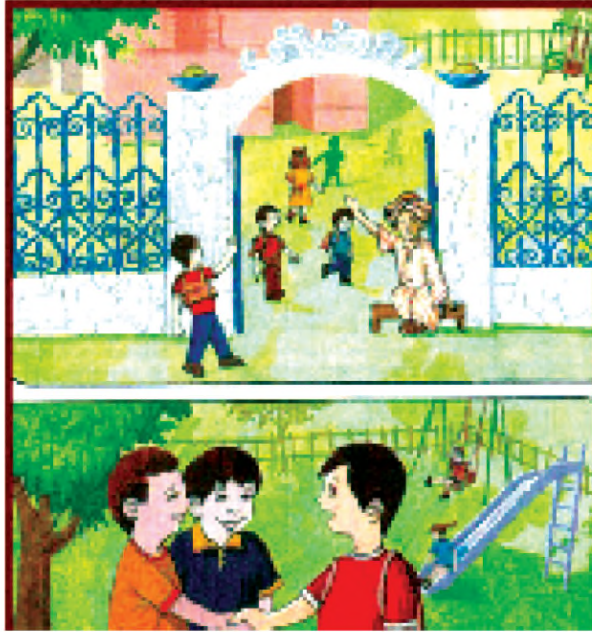
جهی دلخوه شییا مهیه، که سین بسپور و په یوه نیدار هشیارانه، فی کاری مه هه لسه نگینن و تیبینیی خوه یین بهادار و هزرین ئافاکه ر د فی واریدا بگه هیننه مه، دا د چاپین پاشتردا مفا ژئی بیته وه رگرتن و پیکا مه ل سه ر نه راستیان بیته گوهاستن. د گهل داخوازا سه رکه فتنی بۆ هه مییان.

لیژنیا دانانی

الله

سلاف

وانه يا ئيكي

دانا د گهل برايي خوه يي مه زن سه عيد چوونه دکانا نيزيكي مالا خوه بو کرينا هندهک پيدفيان، و ده مي گه هشتين، سه عيد گوته خوداني دکاني: ((السلام عليكم)).

خوداني دکاني: ((عليكم السلام ورحمة الله وبركاته)).

سه عيد: دانا ما تو ناجييه دهستي دکانداري؟

دانايي دهستي خوه دريژکر و چوو دهستي مامي خوه.

ب ريکيفه ده مي (سه عيد و دانا) پيکفه زفرين، سه عيد گرنگيا سلاقي و به رسقدانا وي بو برايي خوه ديارکر و گوته ديني مه سلاف کرييه ئه رک ل سهر موسلمانان، چونکي فياني د ناقبه را خه لکيدا موکوم دکهت، و دبهته ئه گه ري به لاقبوننا ئيمني و ته ناهيبي د ناقبه را و اندا، و ههر وه سا سلاقرن ده مي سه ره دان و چوونا مالان دبهته ريکهک بو په يداکرنا خير و به ره دکهت و فياني د ناقبه را ئه ندامين ماليدا. سه عيد د پشترا ره وشتين سلاقرني ئه وين ئيسلامي بو مه ديارکرين، روونکرن و گوته:

دقيت يي بچووک سلاقي يي مه زن بکهت، و يي سوار سلاقي يي په يا بکهت، و يي ژ پيرقه سلاقي يي روونشتي بکهت و يي ب تني سلاقي گه له کان بکهت. سلاف د ئيسلامي سونه ته و به رسقدانا وي ئه رکه (واجبه). پيغه مبه ري مه (سلاقين خودي لي بن) دبيژت: ((دقيت يي سوار سلاقي يي په يا بکهت و يي په يا سلاقي يي روونشتي بکهت و پيچهک سلاقي گه له کان بکهن)).

دان و ستاندن:

- ئاوايى سلاڤكرنى د ئىسلامىدا چاوايه؟
- بهرسفدانا سلاڤى چاوايه؟
- ئهري بهرسفدانا سلاڤى ئهركه يان نه؟

بزاف و چالاكى

شان قالاھييان ب پھيڤين گونجايى تڙى بکه:

ڙ پهوشتيين سلاڤى: دڤييت يى سلاڤى يى مهزن بکهت، و يى سلاڤى
يى پهيا بکهت، و يى ڙ پيرڤه سلاڤى يى بکهت و سلاڤى گهلهکان
بکهت.

ئارمانجا وانهيى:

ئوه قوتاببييان فيري هندي بکهت کو سلاڤى ئيکدو بکهن، و ب سهر گرنگيا سلاڤكرنى و
ئهنجامدانا ويى و مهرجين ويى هلبين د ئىسلامىدا. و پولي سلاڤى د بهلاڤكرنا قيانى و ئاشتى و
تهناهيى د ناقبهرا همى خهلكيدا د سهرى واندا بيته چاندن، ههروهسا داخوازي ڙ وان دکهت
کو پيگيريى ب سلاڤكرنى بکهن، چونكى سلاڤ ڙ سالوخته و پهوشتيين باشه.

پارزتتا كه لوپه لئښ گشتي

وانه يا دوئ

مامؤستايا په روه رده يا ئيسلامى، چو د پؤليټه، و وانه يا وان يا تاييه ت بوو ب ((پارزتتا كه لوپه لئښ گشتي))فه، مامؤستايي وانه يا خوه ب قئ پسياري دهست پئ كر: خوه شقبيي من، كه لوپه لئښ گشتي چنه؟
شرين: ده زگه هين ميري و كه لوپه لئښ وان و باخچه بيښ گشتي و كه لوپه لئښ قوتابخانه يي وه كي كورسي (ره حله) و ته خته په شان و غيري وان.
مامؤستا: ئافه رين شرين و چي دي؟
هانا: هه مي ده زگه هين خزمه تگوزاري، ئه وين وه لاتي مفايي ژئ وهر دگرن، و حكومه ت سه ره گوهي و چافديريي لي دكه ت و پئ رادبت.
مامؤستا: كي نوينه ريبيا حكومه تي دكه ت؟
ئارام: وه زير و كارم ند و فه رمانبه ريښ دهوله تي.
مامؤستا: ئه ري ئه و كه لوپه ل به س بو قانن يان ژئ بو هه مي ملله تينه؟
سارا: بو هه مي ملله تينه، چونكي هه مي كورپن ملله تي مفايي ژ خزمه تا وان دبينن.
مامؤستا: سحت خوه ش و ئافه رين، كه لوپه لئښ گشتي ملكي هه مي ملله تيه و بو خزمه تا هه مي كورپن وييه.
شقان: مامؤستا ژ ئاخفتني ت ته ئه م وه سا تيگه هشتين كو كه لوپه لئښ قوتابخانه يي بو هه ميانه.

ماموستا: به لئ، که لوپه لئین قوتابخانه و فه رمانگه هین میری و ئامیرین نه خوشخانه و ئاقاهییین وان و باخچه، حکومه تی یین بۆ خزمه تا خه لکی به رده ست کرین.

قیجا قوتابییین من یین خوه شفی، پیدقییه هون فان که لوپه لان و ژ وان یین قوتابخانه یی بپاریزن، چونکی پارزتنا وان پاداشتا خوه ل دهف خودی هه یه، و زیان گه هاندنا وان ژی، کاره کی حه رامه د ئیسلامیدا، چونکی نه د خیرا به رژه وه ندا ئه ندامین جفاکی و جفاکیدا یه.

دان و ستاندن:

- تو چ شیره تی ل هه قالین خوه دکه ی، ده می هون دچنه د ناف باخچه یه کی گشتیدا؟
- نافی هنده ک که لوپه لئین گشتی بیژه .
- پارزتنا که لوپه لئین گشتی چ کارلیکرنا خوه هه یه؟

بزاف و چالاکی:

بخونه و پاشی بنقیسه:

دی پاقرییا قوتابخانه یا خوه و که لوپه لئین وی پاریزم.

دوعا:

خودیوو تو وه لاتی مه ژ هه می خرابی و نه خوه شییان بپاریزی.

ئارمانجا وانه ی:

قوتابییان فییری پامانا دورستا که لوپه لئین گشتی دکه ت، و گرنگیا وان بۆ که س و جفاکی و پیدقییا پارزتنا وان وه ک ئه رکه کی ئایینی و نیشتمانی دیار دکه ت.

گرنگیا زانین و فیروونی د ئیسلامیدا

وانه یا سیئی

مامۆستا: کیژ مروّف باشتره، یی زانا یان یی نه زان؟

ئازاد: یی زانا باشتره مامۆستا.

مامۆستا: بوچ هون هاتینه قوتابخانه یی؟

شرین: دا ئەم فیربیین و بیینه پهروه ده کړن.

مامۆستا: هون دئ چ فیربن؟

شورهش: زمان و زانیاری و زانست و بیرکارییی.

مامۆستا: بوچ ئەم فییر دبین؟

مه مه د: دا مه پۆله کی گرنگ د ژیانیدا ههبت و بشیین وهلاتی خوه پیش بیخین، و نیزیکی خودی ببین.

مامۆستا: کی دئ ئایه ته کا قورتانی بو مه بیژت به حسی گرنگیا زانینی بکهت؟

دلشاد: ((وقل ربی زدنی علما - و بیژه خودیوو تو زانینا من زیده بکهی)).

بهختیار: ((قل هل یستوی الذین یعلمون والذین لا یعلمون - بیژه ئه ری ما زانا و نه زان وه کی ئیکن)).

مامۆستا: ئانکو زانایان جه و پایه یه کا مه زن ل دهف خودی ههیه.

مامۆستا: کی دئ فه رمۆده یه کا پیغه مبه ری بیژت، به ری مه بده ته داخوزا زانینی؟

سالار: پیغه مبه ر (سلاقین خودی لی بن) دبیزت: ((داخواز کرنا زانینی پیدقییه ل سه ره ر موسلمانه کی)).

و ههروه سا گوتییه: (ههچی پیکه کئی ژ بو داخواز کرنا زانینی بگرت، خودی دی بو وی پیکه کا چوونا بههشتی خواهش کهت)).

دان و ستاندن:

- ۱ - پیکه ک ژ پیکین به لافکرنا زانست و زانینی بیژه .
- ۲ - ته دقیت توچ فیڕ بیی؟

پاهینان

نیشانا (✓) به رانبه ری دهسته واژه یا راست و نیشانا (X) به رانبه ری دهسته واژه یا نه راست دانه:

- ۱ - ئیسلامی زانین پیدقی کرییه ل سهر هه می موسلمانان .
- ۲ - پیغه مبه ری (سلاقین خودی لی بن) به ری مه داییه فیڕبوونی .
- ۳ - نه زانین ئیک ژ نه گهرین پیشکه قتنا جقاکییه .
- ۴ - ل سهر مه ئه رکه ئه م به ری خه لکی بدهینه قوتابخانه یی .
- ۵ - ئیسلامی هه قپکی ل سهر فیڕبوون و وه رگرتنا زانینی پیدقی کرییه .

قان په یقین خوارئ، بکه د جهی وان بی گونجاییدا:

(زانین - پیدقییه - ماله کا - خزمه تا)

- ۱ - داخوازا زانینی ل سهر هه ر موسلمانه کئی .
- ۲ - به ری مه دده ته پیکا په رستنا خودی و گوهدارییا پیغه مبه ری (سلاقین خودی لی بن).
- ۳ - زانین وه لات و ملله تی مه دکه ت .
- ۴ - قوتاییی د زانادا په روه رده ببیت دی سهرکه قت .

بنقیسه:

اَقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ

.....

دوعا

((خودیوؤ تو زانینا من زیده بکهی))

بزاف و چالاکى:

((اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ [۱] خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ [۲] اقْرَأْ وَرَبُّكَ
الْأَكْرَمُ [۳] الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ [۴] عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ [۵]))
سوره تا العلق (۱-۵)

پامان

ئافراند

خوونپاره

فیرکر

په یف

خلق

علق

علم

ئارمانجا وانه یئ:

دیارکرنا گرنگییا زانینئ و داخوازکرنا وئ بؤ هر دم و هر جهه کئ. و پیدقییا پیکؤل
و بزاقکرئ ژ بؤ ب دهستقه ئینانا زانینئ ژ بهرئ موسلمانانقه. چونکی ئه و ئه گهره که بؤ
سه رکه فتن و پیشکه فتننا شارستانی، و سه رفرازی و چیترییا مروقی ب زانینا و یقه گریدایییه.

پاڦڙي

وانه يا چارڙي

ماموڻستا: خواه شقيبيڻ من، ئيسلامي گرنگيهه كا تايبهه داييهه پاڦڙيڻ، كي دي فهرمودهيه كي ئينت ل سهر پاڦڙيڻ؟

سهردار: پيغه مبهه (سلاڦين خودي لي بن) دبيڙت: ((**تَنْظَفُوا فَإِنَّ الْإِسْلَامَ نَظِيفٌ** - خواه پاڦڙ بكهه، هندي ئيسلامه دينه كي پاڦڙه)).

ماموڻستا: چاڦي خودي ل هه وه بهت. ئهري هوون چاوا پاڦڙيڻ دي پارين؟

هيرو: ب شووشتنا دهستان بهري خوارني و پشتي خوارني. شيركو: و شووشتنا سهر و چاقان و له شي.

ئه حمه د: و ههروه سا شووشتنا ددانان بهري نفستني.

ماموڻستا: گهلهك باشه، ئهري هوون چاوا جهي خواه دي پارين؟

شيلان: گلپش و شوونمايان باڦيڻه جهين بو هاتينه تهرخانكرن.

لهيلا: و ئهه چول سهر كورسيك (رهحله) و ديواران نه نفيسين، و ل مال هاريكارييا دهيكين خواه بكهه د پاڦڙكرنا ماليڊا.

شيلان: و پيڊڦيهه ئهه گرنگيهه بهدينه پاڦڙييا جلكين خواه ڙي.

ماموڻستا: گهلهك باشه، سحهه تا هه وه خواهه ش. ئهري بهس فان تشتان ئهه دي پارين؟

نه خير كورپين من، ديني مه داخوازي ڙ مه دكهه ت ئهه خواه ب خواه ڙي پاڦڙ بكهه د.

محه مه د: و مه رهه م چيه ڙ پاڦڙكرنا خواه ماموڻستا؟

ماموستا: پیدقییه ئەم دلین خوه ژ کهرب و کینئ پاقر بکهین و تژی قیان و خیر بکهین بو هه می خه لکی.

پاهینان

قان قالاھییان ب په یقین گونجایی تژی بکه:

- ۱- دهستین خوه بهری خوارنئ و پشتی خوارنئ دئ
- ۲- بهری نقستنئ دئ شوم.
- ۳- نانا قییه سهر پیکان.

بنقیسه:

ان الله جميل يحب الجمال (خودئ جوانه و هه ز ژ جوانیئ دکهت)

بزاف و چالاکی:

ماموستا و قوتابی پیکه دئ ب پاقر کرنا گوره پانا قوتابخانه یئ پابن.

ئارمانجا وانه یئ:

پاقری کاره کی سهره کییه د په روه رده کرنا کور و کچین مه دا، چونکی وان ژ نه خوه شی و ئاسته نگین چاره سهر کرنئ دپاریزت، و پاره یئ لی دئته مه زاختن د کیسئ مالین واندا دهیلت، له و پیدقییه ئەف وانیه بته خالا دهستپیکرنئ بو هنگاقتنا ئارمانجه کا پیروز، کو په روه رده کرنا کور و کچین مه یه و په یدا کرنا تیگه هشتنه کا ته کووزه د قی واریدا. و تشتئ ژ قی هه مییی ژی گرنگتر ئەم گرنگیدانا ئیسلامئ ب پاقرییا ژیانئ بو وان دیار بکهین، دا بزنان پاقری ژی پیدقییه که ژ پیدقییین به لاکرنا قیان و ته بایی و هه فگوریی د ناقبه را خه لکیدا.

ژ سالوځه تین مروځی موسلمان

وانه یا پینجی

- ۱ - غهیری خوه ب زمان و دهستی خوه نائیښینت. پیغه مبهری مه (سلاقیڼ خودی لی بن) دبیژت: ((المسلم من سلم المسلمون من لسانه ویده)). ټانکو موسلمان نه وه یی موسلمانا ژ زمان و دهستی وی پارزتی بن)).
- ۲ - گوهدارییا دهیابین خوه دکهت و نه خوه شییی بو وان چی ناکهت.
- ۳ - شیره تین ماموستایان ب جه دئینت.
- ۴ - که لوپه لین قوتابخانه یی دپاریژت.
- ۵ - هاریکارییا دهستکورت و هه ژاران دکهت.
- ۶ - نه رکی خوه ب دورستی ب جه دئینت.
- ۷ - شیره تی ل هه قال و نیژیکین خوه دکهت و بهری وان دده ته ریکا خیری.

نیشانا (√) به رانبهری دهسته واژه یا راست و نیشانا (X) به رانبهری دهسته واژه یا خهلهت دانه:

- ۱ - پیدقییه قوتابی گوهی خوه نه ده ته شیره تا ماموستایی ()
- ۲ - پووته کرن ب پاقرییی نه تشته کی گرنه ()
- ۳ - گوهدارییا دهیابان نه رکه کی ئایینییه ()

بزاځ و چالاکی:

قوتابییی خوه شقی، نه څه هندهک ژ سالوځه تین مروځی موسلمانن، پیگیرییی پی بکه. نه ری دی شییی ژ نک خوه، هندهک سالوځه تین باش و جوانین دی، یین دقیت ل دهف مروځی موسلمان هه بن، ل سهر زیده بکه ی.

نارمانجا وانه یی:

دانه ناسین و دیارکرنه هندهک ژ وان سالوځه تان، نه وین دینه نه گه ری دلخوه شی و موسلمانه تییا دورست ل دهف قوتابییان.

چیرۆکا زهرزهواتفرۆشی و کورپی وی

وانه یا شهشی

ل گوندهکی جوان، گهجهک ههبوو نافیی وی (جهلال) بوو، زهرزهوات ژ خودان بیستانان دکری، و دئینا ل بازئیری دفرۆت. پۆژهکی کورپی خوه یی بچووک (عهلی) د گهل خوه بر دا هاریکارییا وی بکته د شۆلیدا. عهلی دیت بابی وی یی زهرزهواتی کهفن و نوو تیکی ئیک دکته.

ئینا گۆته بابی خوه: باب زهرزهواتی کهفن و نوو تیکی ئیک نهکه ههرا مه، خودی سهرا فی کریاری دئ ته سزادهت. بابی وی لی زفراند و گۆتی: کورپی من، ئەفه چ ئاخفتنه تو دکی، مایی خوه د شۆلی من نهکه. ما کی دزانت ئەز کهفن و نوویان تیکی ئیک دکمه؟!

عهلی گۆتی: باب خودی دزانت، چونکی ئەو مه دبینت و ل هه می جه و ده مان زیره قانییا مه دکته. فی ئاخفتنی گهلهک کار ل جهلالی باب کر و زیده په شیمان بوو، و داخووا لیبۆرین و لینه گرتنی ژ خودی کر. و سوپاسییا کورپی خوه ژی کر، کو خه له تییا کاری وی بو دیار کری.

په ندوه رگرتن ژ چپړوکی:

- ۱- ده ستپسی حه رame و زیانی دگه هینته غه یری مروقی و باوه رییی ناهیلته د ناقبه را خه لکیدا. و پیغه مبه ری مه (سلاقین خودی لی بن) دبیزت: ((من غشنا فلیس منا)). ئانکو هه چیی ده ستپسییی بکه ت نه ژ مه یه .
- ۲- پیدقییه ئه م غه یری خوه شیرت بکه ین کو خوه ژ ده ستپسییی بده نه پاش و دوور بیخن چونکی زیانی دگه هینته به رژه ونیدیین جفاکی.

دان و ستاندن:

- ۱- مه رهم چیه ژ په یفا ((نه ژ مه یه))؟
- ۲- ئیسلامی بوچ ده ستپسی حه رام کرییه؟

پاهینان

- نیشانا (√) به رانبه ری ده سته واژه یا راست و نیشانا (X) به رانبه ری ده سته واژه یا خه له ت دانه:
- ۱- پیدقییه مروقی موسلمان ریکا ده ستپسییی نه گرت چونکی حه رame .
 - ۲- پیدقییه مروقی موسلمان د ه می کار و کریارین خوه دا، پیگیریی ب پاستییی بکه ت.
 - ۳- مروقی ده سته پاک خه لکی ناخاپینت.
 - ۴- ئیک ژ رهنگ و ئاوایین ده ستپسی و خاپاندنی (تیکلکونا خراب و باشانه و فروتتا وان ب بهایی یی باش).

بزاف و چالاکي:

قی فهرموده یا پیغه مبه ری (سلاقین خودی لی بن) ژ به ر بکه:
((مَنْ غَشَّنَا فَلَيْسَ مِنَّا)).

ئاخفتنا خوش

وانهيا حهفتي

مامؤستا: قوتاببييڻ خواهشقى، مه گهلهك پيغه مبهري (سلاقيڻ خودي لى بن) دقيت، چونكى وي بهري مه يى داييه پيكا خيري و كاري باش.

باشه كي ژ هوه، دي بو مه به حسي كاره كي باش كهت، كو په يوه ندى ب ئاخفتنا خواهشقه ههبت.

سوعاد: راستى و دوور كهفتن ژ دره و نه كامى و قهسه گوهارتنى.

ئه حمه د: راسته پيكرنا خهلكى بو قيان و هاريكاريى.

لهيلا: هاندانا قوتاببيان بو خواندن و خواه زيهره كرنى ل قوتابخانه يى.

شقان: ئاراسته كرنا هه قالان بو تيكلنه كرن و هه قالينييا خرابان، و نه چوونا جهين پيس و ب گومان.

نه سرين: ئاخفتنا خودان پيدقييڻ تاييهت ب نه رمى و خواهشى.

مامؤستا: سحت خواهش خواهشقييڻ من، خواهش نمونه بوون هوه ئينايين، ئه م دشين ب پيكا وان هاريكارييا خهلكى بكهين و باوهري و قيانا وان ب دهست خواهشه بينين.

و كاريڻ هوه گوتين، هندهك ژ وان كاريڻ باش بوون، ئه وين مروف ب كرنا وان دئته خه لاتكرن

ژ بهري خودايى مه زنقه . و پيغه مبهري مه ژى (سلاقيڻ خودي لى بن) دبيژت: ((الكلمة الطيبة

صدقة)). (ئاخفتنا خواهش خيره).

شان قالاھييان تڙى بکھ:

- ۱- ئاخقتنا خواهش
- ۲- خيّر نه ب دانا مالى ب تنييه، بهلكو دبت ب

ژ كارين باش:

- ۱- پاستى و دووركهفتن ژ
- ۲- پاسته پيكرنا خهلكى بو
- ۳- هاندانا قوتاببييان بو
- ۴- ئاراسته كرنا هه قالان بو

بزاف و چالاكى:

ب خهتهكى جوان قى فهرمودهيا پيغه مبهري بنقيسه و ژ بهر بکھ:
(الكلمة الطيبة صدقة)

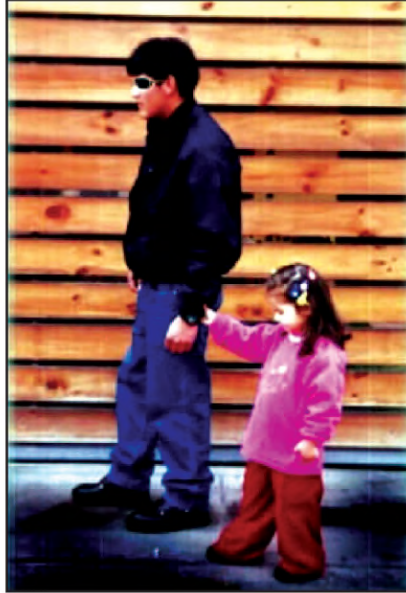
.....
.....
.....

ئارمانجا وانين:

قوتابى بيته ئاگه هداركن كو گهلهك كارين باش هه نه مروّف بکھت و خيّر بو مروّقى پى
بيته نقيسين، خوه ئاخقتنا خواهش ژى، ئيک ژ وان كارانه، دقيت ب سفكى نه ئيته وهرگرتن

نمونہ پیک ژ کارین باش کاری خیری

وانہ یا ہشتی

ئیسلام دینی لیبورین و قہنجیییہ، و ہر دم بہری مہ ددہ تہ کاری خیری، د گہل کورین مللہ تی مہ و د گہل ہمی خہلکی۔ خودایی مہ زن دبیژت: ((و افعلاوا الخیر لعلکم تفلحون))۔ (سورہ تا الحج ۷۷)۔ کاری خیری ژ وان فہرمانین گرنگہ، ئەوین ہہ قہبہ ندییان د ناقبہ را ئەندامین بنہ مالی ب تایبہ تی و جفاکی ب گشتی موکوم دکہ ت۔

ب فان پھیقان سیروان کچ و کورین خوہ شیرہ تکرن و پاشی پسیار ژ وان کر و گوت: خوہ شقییین من، پوژانہ ہون گہلک کاری خیری ئەوین خہلک پی رادبن دبینن، کی ژ ہوہ، دی بہحسی دیمہ نہکی کت، کار لی کریت و پی مہندہ ہوش بووبت۔

دلشاد: باب ئەقرو من گہجہک دیت، دەستی زہلامہکی کورہ گرتبوو و ژ جادہیی دہرباز دکر۔ شیلان: د پاسیدا، قوتابیہک ژ جہی خوہ رابوو، دا پیرہ میرہکی دانعہ مر ل جہی وی پوونتہ خواری۔

کاروان: من ہہ قالی خوہ سالار دیت، بہر دہرگہ ہی قوتابخانہیی پاقر دکر و بہر ژ بہر رادکرن۔ باب: سحہ تا ہوہ خوہش، ئەقہ ہندہک ژ کارین باش بوون، چونکی ئیسلام وہکی من پیشتر گوتییہ ہوہ، بہری مہ ددہ تہ کاری خیری، ئەوی رازیبوون و خہلاتی خودی ب دووقہ، و پیغہ مہری مہ (سلاقین خودی لی بن) دبیژت: ((کل معروف صدقہ)) - ہر باشییہ کا ہہ بت خیرہ))۔

پاهینان

شان قالاھییان تژی بکه:

- ۱- ئیسلام بهرئ مه دده ته کارئ
- ۲- کارئ خیرئ، پازیوون و ب دووقه یه .
- ۳- هر باشییه کا هه بت

بزاف و چالاکی:

- ۱- هندهک ژ کارین باش بیژه .
- ۲- دهسته واژه یین ستوونا ئیکی، ب ئاوایه کی گونجایی بگه هینه ئیک ژ په یقین ستوونا دویئ:

خرابه

باشه

خرابه

باشه

باشه

۱- راستی کاره کئ

۲- دره و کاره کئ

۳- گوهدارییا ده یبابان کاره کئ

۴- ده ستپسی کاره کئ

- هاریکارییا ده ستکورت و هه ژاران کاره کئ

شه‌یما و خووشکا وی یا زیره‌ک سازان

وانه‌یا نه‌هی

سازانی د گهل خووشکا خوه شه‌یمايي، پيکڅه هاريکارييا دهیکا خوه یا نه‌ساختن و د مه‌تبه‌خيڅه ئامان دشووشتن، شه‌یمايي پسيار ژ خووشکا خوه سازانی کر، ته ئه‌قرو ل قوتابخانه‌يي چ کر.

سازانی به‌رسف دا و گوت: مه ئه‌قرو وانه‌یا په‌روه‌ده‌یا ئيسلامي، سوړه‌تا (الناس) وه‌رگرت، ماموستایا مه داخواز ژ مه کر، ئه‌م قی سوړه‌تی، د ده‌می وانه‌ییدا، ژ بهر بکه‌ین، من د ده‌می وانه‌ییدا سوړه‌ت ژ بهر کر، و د پوليڅه ئه‌ز رابووم من ژ بهر خواند، و ماموستایا من عه‌جیږگرتی بوو، کا چاوا من هوسا ب له‌ز ژ بهرکر، و داخواز ژ قوتابیيان کر کو بو من ده‌ستان بقوتن!!

ئینا شه‌یمايي گوتی: سحت خواهش خووشکی، ئه‌قا ته کری نیشانا زیره‌کی و دلسوزییا ته‌یه د جهننانا ئه‌رکین قوتابخانه‌ییدا، و ئه‌قه کاره‌کی دلخووشکه‌ره .
و ده‌می هه‌ردو خووشکان کارین خوه پيکڅه ب دووماهی ئیناين، دهیکا وان سوپاسییا وان کر ل سه‌ر هاريکارييا وان .

پسيار:

۱- ئه‌ری تو وه‌کی شه‌یمايي و خووشکا وی، هاريکارييا مالا خوه دکه‌ی د کار و بارین ناڅ مالیدا؟

۲- ئه‌ری تو ئه‌رکین خوه بین قوتابخانه‌يي وه‌کی سازانی ب جه‌ دئینی؟

بخونه پاشی بنقيسه:

هه‌رده‌م ئه‌م داخوازی ژ خودایي مه‌زن دکه‌ین کو مه و وه‌لاتی مه ژ هه‌می نه‌خووشیيان پپاریزت .

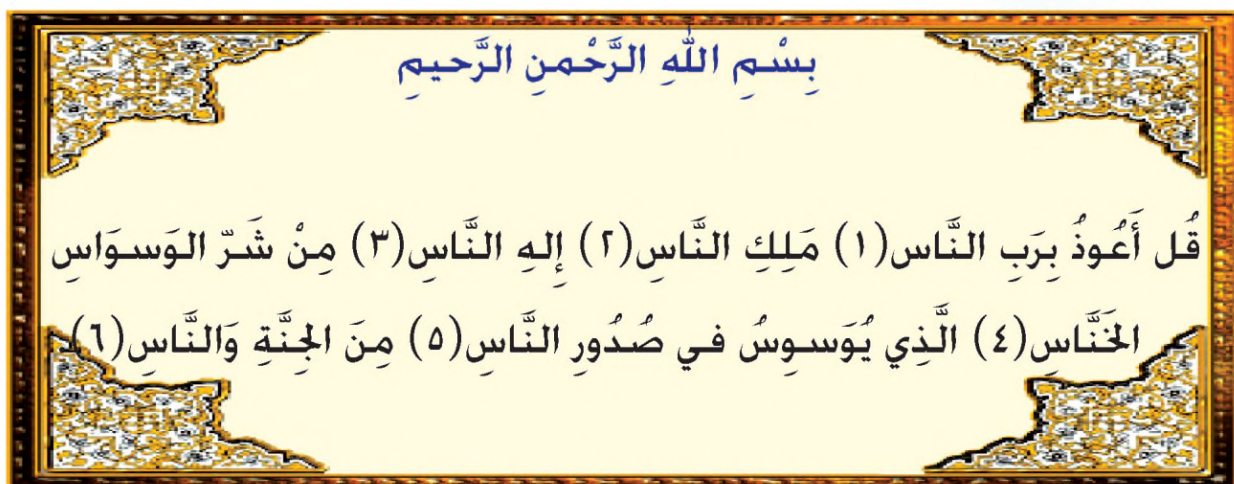
پاهینان

قالاهییین خوارئ، ب ئاویه کی گونجایی ب فان په یقان (که ره مان، خرابییا، ژیک فه دکهن) تژی بکه:

ئهم پشستا خوه ههمی ده مان ب خودئ قاهیم دکهین، کو مه دووربیخت ژ ئه وین خه لکی و ژ ئه وین داخوازا نه مانا وان دکهن ئه وین خودئ دگهل خه لکی کرین.

بزاف و چالاکئ:

سوره تا (الناس)

پاه کړن:

مروفتی موسلمان هه رده م پشستا خوه ب خودئ قاهیم دکهت، دا وی ژ خرابییا وان گونه هکار و خرابکاران بیاریزت، ئه وین خه لکی هاندهن بو کرنا خرابییی، یان ئه وین ب گه له ک ریگان ل بهر دگه پن خه لکی ژیک فه کهن، یان ئه وین زکړه شییی ب وان که سان دبهن، ئه وین خودئ که رهم و نیعمه ت د گهل کرین.

نارمانجا وان هیئ:

هاندا نا قوتابییانه کو هاریکارین د گهل مالا خوه و کهس و کارین خوه، هه روه سا دلسوزین د ئه نجامدان و جهئینانا ئه رکین قوتابخانه ییدا.

چیرۆکا بانگی

وانه یا دهه

د دهستیپیکا ئیسلامیدا، موسلمان دهه نقیژئی و ل وهخت، بی بانگ و گازی کوم دبوون. پشتی ههژمارا وان بهر ب زیدهبوونی چوویی و بووینه گهلهک، پیغهمبهری (سلاقین خودی لئ بن) ههژا خواه د ریکهکیدا کر کو گازییا نقیژئی پی بگههینته موسلمانان. پیشنیارا هندهکان ئهوبوو، دهه نقیژئی ئالایهک بیته بلند کرن، گاڤا هاته دیتن، موسلمان قهستا نقیژئی بکهن. لی ئهف پیشنیاره ب دلئ پیغهمبهری نهبوو. و هندهکین دی گوت:

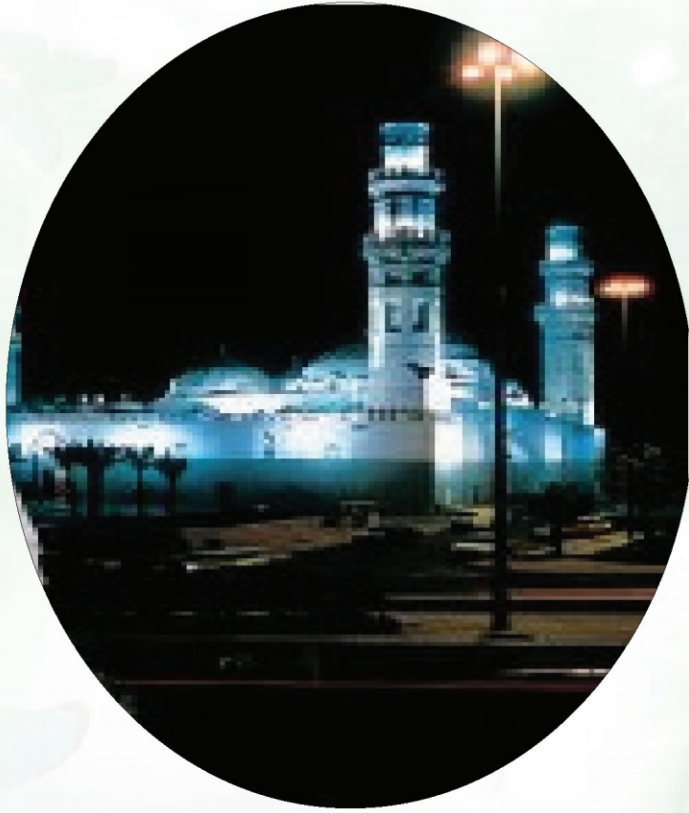
– وهکی جوهییان، دی بوقی ب کارئینین بو گازیکرنا نقیژئی.

لی ئهوژی ب دلئ پیغهمبهری نهبوو. و هندهکین دیتر گوت:

– دی چهنگی (زهنگلی) ب کارئینین، گاڤا بوو دهه نقیژئی، دی لیدهین و ب هندی موسلمان دی زانن نقیژ بوو.

و ئیک ژ سهحابییان، دگوتنی (عهبدولایی کورپی زهید) کو باوهردار و تهقوادارهکی موکوم بوو (خودی ژئی پازی بت)، د گهل وان بی ئامادهبوو، و گهلهک ههژ ژ خودی و پیغهمبهری دکر، گوهل ل فی دان و ستاندنی ههمیی بوو، و بو بوو مهههق چارهیهک بو فی گرفتارییی بیته دیتن، پشتی قهستا مال کری، د وان ههژاندا نقتست.

خودى د خه ويدا په يقين بانگى نيشادان ، و دهمى لى بووييه سپيده، ب له ز قهستا
پيغه مبهري كر (سلاف لى بن) و خه ونا ديتى بو گوت.

ئينا پيغه مبهري (سلافين خودى لى بن) داخواز ژ (عه بدولايى كورپى زهيد) كر، كو دگه ل
(بيلال) (خودى ژى رازى ببت) رابت و وان په يقان بو بيژت، دا پى بانگى نقيژى بدهت....
ئينا (عه بدولايى كورپى زهيد) نهو كر نهوا پيغه مبهري ژى خواستى .

(بیلال) (خودی ژئی پازی ببت) بۆ جارا ئیکئی بانگ دا و گوت :

الله أكبر الله أكبر
أشهد أن لا إله إلا الله أشهد أن لا إله إلا الله.
أشهد أن محمدًا رسول الله أشهد أن محمدًا رسول الله.
حيّ على الصلاة حيّ على الصلاة.
حيّ على الفلاح حيّ على الفلاح.
الله أكبر الله أكبر
لا إله إلا الله.

دان و ستاندن:

- بۆچ موسلمانان هزرا خوه د ریکه کیدا کر کو پی کۆم بین بۆ نقیژئی؟
- بۆچ پیغه مبهەر (سلاقین خودئی لی بن) پازی نه بوو ب پیشنیارین هه قال و هوگرین خوه؟

پسیار:

- نه و کیژ سه حابی بوو، خودئی بانگ ئیخستییه د دلئی ویدا؟
- کی بوو د ئیسلامیدا، بۆ جارا ئیکئی بانگ دایی؟
- بانگدهر پۆژئی چه ند جاران بانگ ددهت؟

دهستنقیژ

وانه یا یازدهی

هه پۆ و ل هندهک ده مین دهستنیشانکری، (شقان) بابی خوه ددیت، یی ب ئاوایه کی تاییه ت دهست و چاڤ و باسکین خوه دشۆت، پۆژانه چاڤی وی لی بوو، ئەڤ کاره پۆژ ب پۆژ دئیته دوباره کرن، ئینا پسیار ژ بابی خوه کر: باب ئەڤه تو چ دکه ی؟ به لی بابی وی خوه تی نه گه هاند و به رسقا وی نه دا، هه تا ژ شووشتنا پییان ب دووماهی نه هاتی. ئینا ژ نوو گۆتی: کورپی من، ئەزی دهستنقیژی بو نقیژی دگرم، و من به رسقا ته نه دا ده می ته پسیارکری، چونکی ئاخفتن د بهر دهستنقیژگرتنیپرا نه تشته کی باش و په سنده .

شقان پسیارکر: باب دهستنقیژ چیه؟

بابی وی لی زفراند گۆتی: کورپی من، دهستنقیژ ئەوه، ئەم ب **بسم الله الرحمن الرحيم** کو ناڤی خودییه دهست پی بکهین و پاشی

سی جاران دهستین خوه بشۆین

و سی جاران ناڤی د دهڤی
خوه وهردهین

سى جاران دفنا خوه پاقژ بکهين

سى جاران ناقچاقين خوه بشوين

سى جاران باسكى خوه يئ
راستى هه تا ئه نيشكى بشوين

سى جاران باسكى خوه يئ
چه پئ هه تا ئه نيشكى بشوين

جارهكئ دهستئ خوه تهر پكهين و
ب سهريئ خوهدا بينين

گوهين خوه ژ دهرفه و ژ ناڤدا پاقرژ بکهين

پاشئ سي جاران پئ خوه
يئ راستئ و پاشئ يئ چه پئ بشوين

شقان: باب ما مهرجه ئەم ب دەستنقیژیین بۆ کرنا نقیژئی؟

باب: بەلئ کورئی من، دەستنقیژ مهرجه که بۆ کرنا نقیژئی. چونکی فەرە ئەم بەری نقیژئی خوە پاقر بکهین، دینئ مه بەرئ مه ددهته پاقریئی، و دقیت دەنگئ مهژی یئ نزم بت، دا ئەم کهسئ نقتی ژ خەو هشیار نه کهین و نه خوەشیئی بۆ چو نقیژکه ران ژئ چئ نه کهین.

خودایی مه زن دبیژت: ((يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ...))
(سۆرهتا المائدة ۶)

پاهینان

۱- په یفا (پازیمه) یان (پازی نینم) د جهئ گونجاییدا بنقیسه:

دهمئ ئەز ب پییان دچمه مزگهفتئ بۆ دەستنقیژگرتن و نقیژکرنئ:

- ا- هیدی و ب دلئ خوه ب ریقه دچم. ()
ب- دکمه غار دا بگه همه نقیژئ ()
ج- بەری دەمئ نقیژئ ژ مال دهر دکه قم ()

۲- دئ نیشانا (✓) به رانبهری دهسته واژه یا راست و نیشانا (x) به رانبهری دهسته واژه یا خه لهت دئ دانم:

دهمئ ئەم بۆ نقیژئ دچینه مزگهفتئ پیدقییه:

- ا- ئەم جلکین پاقر بکهینه بهر خوه. ()
ب- ب پیئی راستئ بچینه د ژورقه ()
ج- ب لهز قهستا ریزا پیشیئی بکهین ()

بزاف و چالاکی:

قوتابیئی خوه شقی،

بزاقئ بکه د گهل هه قالان دەستنقیژئ بگری، دا هوون هه می پیکفه نقیژئ بکه ن.

کارین نقیڑی

وانه یا دوازدهی

حه سەن و بابی خوه چوونه مزگهفتی دا نقیڑی بکهن، ئینا حه سەن گۆته بابی خوه: باب ئەم دئی نهۆ چ کهین.

بابی وی گۆتی: قامهتا نقیڑی دئی ئیتته گرتن و ئەم دئی نقیڑی کهین.

حه سەن د گەل بابی خوه نقیڑا نیفرۆ کر، و پیکفه زقرینه مال.

ئینا خووشکا وی سارایی پسار ژئی کر: حه سەن تو و بابۆ ل کیفه بوون؟

حه سەن: ئەم ل مزگهفتی بووین، مه نقیڑ دکر.

سارا: برا تو نهشیی من ژئی فییری نقیڑان بکهی؟

حه سەن: ههلبهت خووشکی، کرنا نقیڑی کارهکی فه ره ل سه ره هه ر موسلمانهکی، پشتی کو

دبته ههفتسالی، و نقیڑ ژئی ب فی رهنگ و ئاوايييه:

مروّف دئی خوه بهرقیبله کهت و دئی دهستین خوه ههتا راستا گوھین خوه بلندکهت و دئی

ئنیهتا کرنا نقیڑی ئینت.

پاشی دئی تهکبیرا دهستیکنی (الله اکبر) دهت و دهستی خوه یی راستی دانته سه ر یی

چهپی. پاشی دئی دو عایا دهستیکی (دعاء الاستفتاح) خوونت.

پشتی هنگی دئی سوّرهتا فاتیحهیی، و د پشترا سوّرهتهکی یان چه ند ئایهتهکان ژ هه ر

سوّرهتهکا دی یا قورئانا پیروژ خوونت.

پاشى دى بيژت (الله اكبر)، و دى
داچەمت و سى جاران بيژت
(سبحان ربي العظيم).

پاشى دى ژ داچەميانى خوه راست كه ته فه و بيژت:
(سمع الله لمن حمده ربنا ولك الحمد)

پشتى هنگى دى بيژت (الله اكبر) و دى چته سوجدهيى
و سى جاران دى بيژت: (سبحان ربي
الاعلى).

پاشى دى سه رى خوه ژ سوجدهيى پاك
و د بهرپا بيژت (الله اكبر) و پوونت.
جاره كا دى، دى بيژت (الله اكبر)
و دى چته سوجدهيى و سى جاران دى
بيژت:

(سبحان ربي الاعلى)

دى سه رى خوه ژ سوجدهيى پاك و راست پابته ژ پيرقه بؤ په كعته تا دويى و د بهر پابوونيپا

دئ بیژت: (الله اکبر)، و جاره کا دی وه کی په کعته تا ئیکئی دئ سوره تا فاتحه یی، و د پشترپا سوره ته کئی یان چند نایه ته کان ژ هر سوره ته کا دی یا قورئانا پیروژ خونته. پاشئ دئ داچه مت و پشتی هنگئی دئ چته سوجه یی و پشتی سه ری خوه ژ سوجه یا دویئ پادکته، دئ پوونته خوار و ته حیاتئ ب ئاویئ بهرچاقئ خوارئ خونته:

التحيات المباركات ، الصلوات الطيبات لله ، السلام عليك ايها النبي ورحمة الله وبركاته ، السلام علينا وعلى عباد الله الصالحين .
اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمداً رسول الله .

و په کعته تا دووماهیئ ژ هر نفیژه کئی ته حیات دئ ئیته خواندن، پاشئ سه له وات و دوعا ب ئاویئ بهرچاقئ خوارئ دئ لی ئیته زیده کرن:
اللهم صل على محمد وعلى آله كما صليت على ابراهيم وعلى آل ابراهيم.
وبارك على محمد وعلى آله كما باركت على ابراهيم وعلى آل ابراهيم. في العالمين انك حميد مجيد.

ربنا آتانا في الدنيا حسنة وفي الآخرة حسنة وقنا عذاب النار.

پاشئ دئ سلافا ملئ راستئ قهدت و ستویئ خوه بؤ په خئ راستئ وهرگیړت و بیژت:
(السلام عليكم ورحمه الله) پاشئ دئ ستویئ خوه بؤ په خئ خوه یئ چه پئ وهرگیړت و بیژت: (السلام عليكم ورحمه الله) و ب هندئ دئ نفیژ ب دووماهی ئیته .

بزاف و چالاکی:

۱- دئ نیشاننا (✓) بهرانبه ری دهسته واژه یا راست و نیشاننا (x) بهرانبه ری دهسته واژه یا خه له ت دانه:

مروفتی موسلمان:

- () پوڙی چار نقیڙان دکهت.
- () پوڙی پینج نقیڙان دکهت.
- () پوڙی سی نقیڙان دکهت.

۲- فان هردو په یقان (فاتیحه، کورت) ب ناوایه کی گونجایی دانه د جهی وان یی دورستدا: ده می مروفتی موسلمان نقیڙی دکهت، پیدقییه د هر ره کهه ته کیدا سورته تا یی بخونت، و د پشترا د ره کهه تا نیکی و دوییدا سورته ته کا یان چند نایه ته کان ژ هر سورته ته کا دی بخونت.

مقایه ک:

- ۱- نقیڙا سپیده یی دو ره کهه تن.
- ۲- نقیڙا نیقرو چار ره کهه تن.
- ۳- نقیڙا نیقاری چار ره کهه تن.
- ۴- نقیڙا مه غره ب سی ره کهه تن.
- ۵- نقیڙا عیسا چار ره کهه تن.

■ فالاهییڼ خوارئ ب ناوایه کی گونجایی، ب فان په یقین د نافه را دو کفاناندا تژی بکه:

(هاریکارییا - سلاقی وان دکر - نه فییین خوه - ئه ردی)

پیغه مبه ری مه (سلاقیڼ خودی لی بن) ل سهر پوودنشته خوارئ، و د کار و بارین ناف مالیدا مالا خوه دکر و ددانه بهر سینگی خوه، و گاڤا د بهر کومه کا زارپوکانرا دبوری

دوعا:

خودیوو کا چاوا ته ئه ز پیک و پیک و جوان چیکریمه، ره وشتی من ژی وه سا جوان بکه.

سی جارن بنقیسه:

وانک لعلی خلق عظیم

.....
.....
.....

ھاریکاریا خودانیقییین تایبەت

وانەیا سیژدەیی

ئیسلامی شیرەت ل موسلمانان کرییە کو دەستی ھاریکارییی بۆ ھەمی خەلکی درێژ بکەن، و نەخاسمە کەسێن خودانیقییین تایبەت. ئەرکەکی ئایینییە، ئەم دلۆقانییی ب وان ببەین و دلێ مە ب وان بسوژت، چونکی ئیسلام بەرئ موسلمانان ددەتە کرنا ھەمی رەنگ و جوونین خێرئ.

ھاریکاریا خودانیقییین تایبەت، ژ وان سالۆخەتین باشە، یین موسلمان ژ بەرئ و پاشیی پی ھاتینە ناسین. پیغەمبەرئ خودئ (سلاقین خودئ لی بن) دبیرت: ((خودئ ھاریکاری مرۆقییە، ھندی مرۆف ھاریکاری برای خوەبت)). و مرۆفئ موسلمان ھەردەم ھاریکاری برای خوە یئ ھەوجە و پیقییە. دەستی کەسێن بەرزە دگرت و جھئ وان دقیت قەست بکەنئ، نیشا وان ددەت، و بارین وان ھاری وان رادکەت. و مرۆفئ موسلمان دەستی کەسئ کۆرە دگرت و دەستکیش دکەت، دا ژ جادەیی دەرباز بکەت و بگەھینتە قاما دی.

بزاف و چالاکئ:

- ۱- پە یقا (پازیمە) یان (پازی نینم) د جھئ گونجاییدا بنقیسە:
 - () دلسوۆتن ب گیانەوهران کارەکی باشە
 - () ھاریکاریکرنا مالئ کارەکی باشە
 - () دلپیقفیی د گەل ھەوجە و پیقییان کارەکی باشە
 - () گوھدانا وانەیی کارەکی باشە

- ۲- دەستەواژەیی ستوونئ راستئ بگەھینە یین د گەل گونجایی، ئەوین د ستوونئ چەپیدا:
 - مرۆفئ موسلمان ھاریکاریا
 - ھاریکاریا کیمئەندام و کالیکۆپان
 - ژنەک چوو د ئاگرئ دۆژەھیدا
 - چونکی د مالدا دەرگەھ ل پشیکەکی گرت ھەتا مری.
 - خودانیقییین تایبەت دکەت.
 - کار و کریاران جوان دکەت.

۳- فئ فہرمؤدہیا پیروز ژ بہر بکہ:

پیغمبرئ خودئ (سلاقیئ خودئ لی بن) دبیزت: ((دخلت امرأة النار في هرة حبستها، فلا هي أطعمتها، ولا هي تركتها تأكل من خشاش الارض - ژنهک چوو د ئاگرئ دؤژہ هیڈا، چونکی وئ د مالدا دەرگه ل پشیکه کئ گرت و زیندانکر، نه خوارن دایئ، و نه هیلا ب خوه بؤ خوه ل خوارنئ بگه پت)). (رواه مسلم).

پیزانینهک:

هاریکارییا خودانپیقیین تایبەت، ژ بلی کو ئەرکهکی ئایینییه، ئەرکهکی مروقاتییه ژئ.

چیرۆکا خودانین فیلی

وانه یا چاردهیی

ئەبرههەیی کورپی سەباح، والییئە نه جاشی بوو شاهیی حەبەشە، ل سەر یەمەنئ، دیت کو خەلک هەرسال ل دەمەکی دەستنیشانکری، قەستا مەکەهئ دکەن، ئینا دیرەک ل (سەنعاء) ئافاکر و نافئ وئ کرە (قولەیس)، دا بەرئ خەلکی ژ مەکەهئ، حەجا عەرەبان وەرگێرتە فئ دیرئ. پشتی فئ چەندئ دەنگ دایی، زەلامەک ب

شەف چوو تیڤه و قیبلەیا وئ پیس کر. ئەبرههە پشتی پی حەسیایی، گۆت ئەڤه کییه وئریایی هۆ بکەت؟ گۆتنئ زەلامەکە ژ عەرەبان. ئەبرههە کەربگرتی بوو و سووند خوار بچت کەعبەیی خراب بکەت و بهه پئفت.

و داخواز ژ نه جاشی کر کو فیلی خوه بو بهنئرت، ئینا بو هنارت، ئەبرههەیی بەر ب مەکەهئ دا پئ. پشتی عەرەبان زانی، هاتن سینگی وی گرتن، لئ ژ دەرەق دەرەنە کەفتن و د سینگی لەشکەرئ ئەبرههەیییدا شکەستن.

لەشکەرئ ئەبرههەیی ب سەر حیشتترین خەلکیدا گرتن و تالان کرن. و دو سەد ژ حیشتترین عەبدولموتەلب - باپیرو پیڤەمبەرئ مە موحمەد (سلاڤین خودئ لئ بن) برن.

و پاشئ زەلامەک ژ (حمیەر) هنارته مەکەهئ و گۆتئ بیژە مەزنئ مەکەهئ، ئەز بو شەری نەهاتیمە، ئەزئ هاتیم مالا خودئ (کەعبەیی) کافل و وئران بکەم. ئیلچیی وی هاتە دەف (عەبدولموتەلب) و ئەف گۆتنە گەهانئ. ئینا (عەبدولموتەلب) گۆتئ: مە تاقەتا شەری وی نینە، و ئەم مایی خوه د وی و مەرەما ویدا ژئ ناکەین، مالا ئەو بو خرابکرنا وئ هاتی، مالا خودئ و یا دۆست و خوه شقییی وی ئیبراهیمە، خودئ دئ پارێزت.

پاشئ (عەبدولموتەلب) چوو قەستا ئەبرههەیی کر و داخواز ژئ کر دو سەد حیشتترین ژ مالی وی تالان برین بو بزقپینت. ئینا ئەبرههەیی گۆتئ: ئەزئ هاتیم مالەکی وئران بکەم - دینئ تە و باب و باپیرو تەیه، پیز و پرومەتا هەوہیە، تو بەحسئ وئ ناکەئ، و تو یئ بەحسئ دو سەد حیشتران دکەئ؟ ئینا (عەبدولموتەلب) گۆتئ: ئەز خودانئ حیشترانم. و مالی ژئ خودانئ خوه هەیه، و ئەو دئ مالا خوه ژ تە پارێزت.

ئینا ئەبرههەیی داخواز ژ لەشکەرئ خوه کر بەر ب کەعبەیی بچن و وئران بکەن.

ئينا د قى ناقبه ينيذا خودى رפה كا بالنده يان ژ ملئ دهريايى هنارتن، هر ئيكي ژئ سئ بهر د گهل بوون، دو د ناف پييانده و ئيک د ده قيدا، ده مي گه هشتينه جهئ له شکهري، ئەو بهر د سهريازان وهرکرن، هه چيئ ژئ دگرت، ههما د جهدا دمر، و هندی ئەبرههه بوو، خودى دهردهکي پيس دايئ و ههر ب وي دهردي چوو.

خودايئ مهزن بهحسي قئ چيرۆکئ (چيرۆکا خودانين فيلي) د قورئانا پيرۆزدا د سوره تا (فيل) دا کرييه .

پسيار:

- ۱- ناقئ وي ديريئ چ بوو، ئەوا ئەبرههه يي ئاڤا کري؟
- ۲- بۆچ ئەبرههه يي ئەو دير ئاڤا کر؟
- ۳- بۆچ ئەبرههه يي بزاف کر که عبه يئ ويړان بکهت؟
- ۴- ئەريئ بزافا ئەبرههه يي بۆ ويړانکرنا که عبه يئ سه رگرت يان نه؟

پيژانينهک:

سالا ئەبرههه يئ حه به شي بزاف کري که عبه يئ ويړان بکهت، هاته ب نافکرن ب سالا فيلي، ئەو سال بوو، ئەوا پيغه مبهري مه موحه مه د (سلاڤين خودئ لئ بن) تيڊا، ب سه ر دنيايئ که قتي .

بزاف و چالاکي

سوره تا (الفيل) ژ بهر بکه:

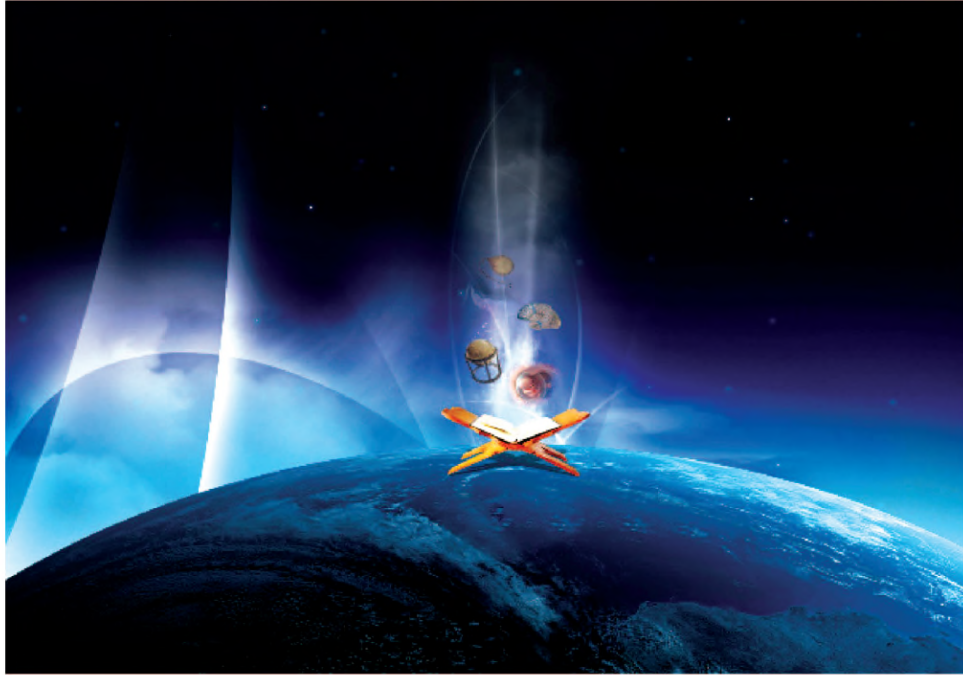
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ [۱] أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ [۲] وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ [۳] تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِّن سِجِّيلٍ [۴] فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ [۵]

ژ راما نا باشناقین خودی

وانه یا پازدهیی

- (الرحیم) به خشنده: دلوقانییا وی تیرا هر تشته کی دکه ت .
(الوهاب) تیردان: تیردانه و کهرمان بی سینور ب سهر به ندهیی خوه دا دادپریت .
(الرزاق) ژیارپه سیر و پزدهه: پزقی دده ته هه می جانه وهر و خودانگیانان .
(الفتاح) ده رگه هقه کهر و پینیشاندهر: ده رگه هیئ خیری بو به ندهیی خوه فه دکه ت .
(العلیم) هه میزان: ناگه ژ هر تشته کی هه یه و هه می تشتی دزانت .

بنقیسه

الله الرحیم الوهاب الرزاق الفتاح العلیم

.....
.....
.....

دوعا:

خودیوو، هه ی ده رگه هقه کهری پینیشاندهر، تیردانی به خشنده، پزقه کی حلال بده مه مه .

ھاریکاری

وانه یا سازدهیئ

پشتی ساکاری و سوران ئەرکین خوه یین قوتابخانهیئ، ب جه ئیناین.
ساکاری گۆته سوران: دا بچین بۆ خوه پیئکفه یارییان بکهین.
سوران گۆت: ئەز نهۆ نه شیم، دقیت ئەز باخچهیئ مالئ پاقر بکهم، و پشتی هنگی بچینه یارییان.

باران: ئەگەر ئەم پیئکفه باخچهیئ پاقر بکهین، دئ ب دهمه کی کیمتر ب دووماهی ئینین، و پشتی هنگی دئ بۆ خوه چینه یارییان ئی.

سوران و ساکاری و هه قالئ
وان باران، پیئکفه دهست ب
کاری پاقرکرنا باخچهیئ کرن
و ب دهمه کی کیم ب دووماهی
ئینان. سوران: سوپاس بۆ قئ
ھاریکاریئ.

ساکار: پیدقییه ئەم هه ردهم
ھاریکاریئ ل سهر کرنا خیرئ
و پاقرئیی و راستیئ بکهین،
چونکی ئەفه ژ سالۆخه تیئ
مروقی موسلمانه.

و پاشئ پیئکفه و ب دلخوه شی چوونه یارییان.
دهمی بابئ سوران زانی کو وان پیئکفه باخچه پاقرکر، سوپاسییا وان کر و گۆته وان: خودئ
دبیژت:

((وتعاونوا علی البر والتقوی)) . (المائدة-۲) ئانکو ل سهر باشی و پاریزکارییا خودئ
ھاریکاریا ئیکدو بکهن.

و پیغمبهری مه (سلاقیڻ خودی لئی بن) گهلهک جاران هاریکارییا ههقال و هوگرین خواه دکر. سوران گوت: ههقالی من ئیبراهیم قوتابییه ل پولا دوی یا بنهپهت، پورهکی ب ریکا مالقه، مروقهکی کوره دیت، بهر ب چالهکی دچوو، هند نهما دا کهفته د چالیدا، ئیبراهیم ب لهز چوو دهستی وی گرت و راستهپیکر و دوورئیکست ژ چالی، زهلامی کوره ل سهرقی هاریکارییی، سوپاسییا وی کر.

پیزانینهک:

پیغمبهری مه (سلاقیڻ خودی لئی بن) گهلهک چه ژ مروقی هاریکار دکر. ئەم موسلمانین و دقیت ئەم هاریکارییا براین خواه یین موسلمان بکهین.

پهینان:

- ۱- ژ بهر چ سوران گوته ساکاری: ئەز نهشیم نهۆ د گهل ته یاریان بکه م؟
 - ۲- چاوا ههر دوکان پیکه و د ده مکی کورتدا کاری خواه ب جه ئینان؟
 - ۳- بوچ ساکاری هاریکارییا سوران کر؟
 - ۴- ئه ری پاقژکرنا باخچه یی کاره کی باش بوو؟
 - ۵- ئەگه رههرسی ههقالان (سوران و ساکاری و باران) هاریکارییا ئیک نه کر بان، دا وان ده مکی گونجایی هه بت بو کرنا یاریان؟
- په یقا (پازیمه) به رانبه ری دهسته واژه یین راست و (پازی نینم) به رانبه ری دهسته واژه یین خه له ت و د ناقبه را دو کفاناندا بنقیسه:
- نیزیکترین پامان بو هاریکارییی ئەوه:
- هاریکاری کاره کی باشه . ()
- دلی مروقی بمینته ب هه ژاریقه خیره . ()
- هشیاری مه ژ زیانی دپاریزت ()

دوعا:

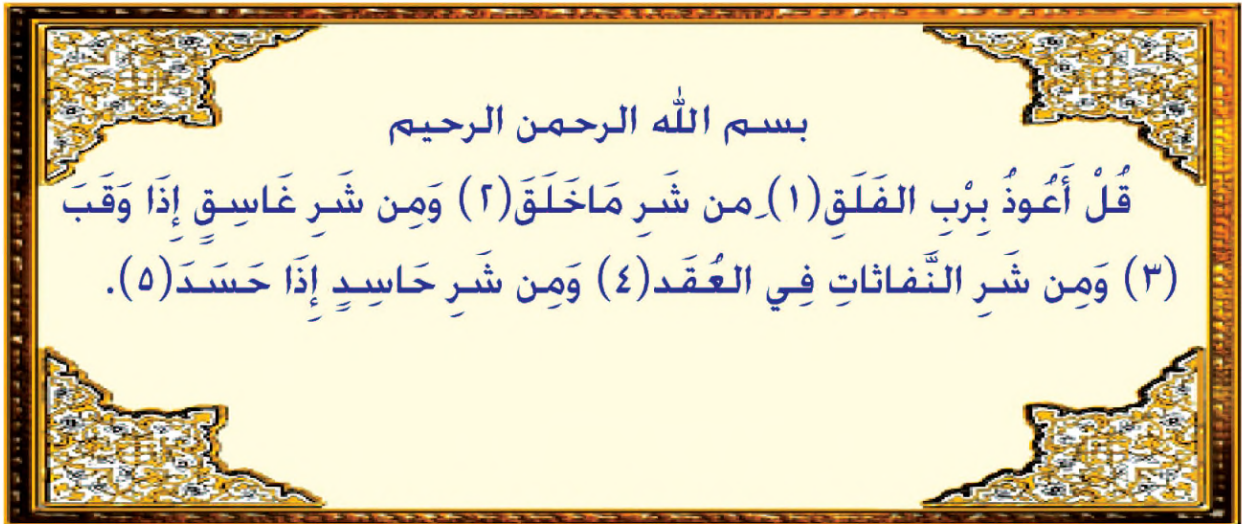
خودیوو ریکا سه رکه قتنی بو مه خواهش بکه و مه ب سه ربیخه .

بزان و چالکی

پیدقییه هه ر قوتابییه ک به حسی کاره کی خواه بکه ت، کو تیدا هاریکارییا ده یابین خواه، یان خووشکا خواه، یان هه قاله کی خواه، کریت.

سوره‌تا الفلق

وانه‌يا هه‌فده‌يي

پاڤه‌کرن:

ئه‌ز پشتا خوه ب خودايي مه‌زن گريده‌م و دپاريژم، ئه‌و خودايي من ژ زيان و خرابييا هه‌ر تشته‌کي وي چيکري دپاريژت، و خودايي من ژ زيان و خرابييا د شه‌قا تاري‌دا دئيتته‌کرن دپاريژت، و خودايي من ژ خرابييا وان سي‌ربه‌ندين خه‌لکي ژيک فه‌دکه‌ن و نه‌خوه‌شييي د ناقبه‌را واندا په‌يدا دکه‌ن دپاريژت، و خودايي من ژ خرابييا هه‌ر زکړه‌شه‌کي دپاريژت، کو زکړه‌شييي بکه‌ت و داخوازا نه‌مانا وي که‌ره‌م و نيعمه‌تي بکه‌ت يا خودي د گه‌ل غه‌يري وي کري.

بزاف و چالاکي:

سوره‌تا (الفلق) ژ به‌ر بکه‌.

پاهينان

- ١ - فان قالاھييان ب په‌يقين گونجايي تژي بکه:
- ا- ئه‌ز پشتا خوه ب گريده‌م و دپاريژم.
- ب- ئه‌و خودايي من ژ زيان و خرابييا هه‌ر تشته‌کي وي
- ج- خودايي من ژ زيان و خرابييا د شه‌قا دئيتته‌کرن دپاريژت.
- د- خودايي من ژ خرابييا وان خه‌لکي ژيک فه‌دکه‌ن و نه‌خوه‌شييي د ناقبه‌را واندا په‌يدا دکه‌ن دپاريژت.
- ه- خودايي من ژ خرابييا دپاريژت، کو زکړه‌شييي بکه‌ت و داخوازا نه‌مانا وي

که رهم و نیعمه‌تی بکته یا خودی د گهل غه‌یری وی کری.

دوعا

خودیوؤ هاریکاری مه‌به، و مه ژ خرابکار و چاقین زکړه‌شان بپاریزه.

وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا

(طه ١١٤)

ناقه پۆك

به رپه پ	بابه ت	ژ
۵	سلاف	۱
۷	پارستنا كه لويه لاین گشتی	۲
۹	گرنگیا زانین و فیربوونی د ئیسلامیدا	۳
۱۲	پاقری	۴
۱۴	ژ سالوخه تین مروقی موسلمان	۵
۱۵	چیرۆكا زهرزه واتفرۆشی و كورپی وی	۶
۱۷	ئاخفتنا خواهش	۷
۱۹	نموونه یه ك ژ كارین باش	۸
۲۱	شهیما و خووشكا وی یا زیره ك سازان	۹
۲۳	چیرۆكا بانگی	۱۰
۲۶	دهستنقیژ	۱۱
۳۰	كارین نقیژی	۱۲
۳۴	هاریکارییا خودانیقییین تایبه ت	۱۳
۳۶	چیرۆكا خودانین فیلی	۱۴
۳۸	ژ رامانا باشناقین خودی	۱۵
۳۹	هاریکاری	۱۶
۴۱	سوره تا الفلق	۱۷